

REGLEMENT FOR
FINANSFORVALTNING

Kommunestyrets vedtak sak 48/2020 (22.09.2020)

Innhold

1. Finansreglementets virkeområde	3
1.1 Hensikten med reglementet.....	3
1.2 Hvem reglementet gjelder for	3
2. Hjemmel og gyldighet.....	3
2.1 Hjemmel.....	3
2.2 Gyldighet.....	3
3. Forvaltning og forvaltningstyper	3
4. Formålet med kommunens finans- og gjeldsforvaltning	4
5. Generelle rammer og begrensninger	4
6. Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.....	4
6.1. Innskudd i bank.....	5
6.2. Andeler i pengemarkedsfond	5
6.3. Rapportering	5
7. Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler.....	5
7.1. Vedtak om opptak av lån	5
7.2. Valg av låneinstrumenter	6
7.3. Tidspunkt for låneopptak	6
7.4. Konkurrerende tilbud	6
7.5. Valg av rentebindingsperiode	6
7.6. Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak.....	6
7.7. Rapportering	6
8. Konstatning av avvik og vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko	7
8.1 Konstatning av avvik	7
8.2 Risikovurderinger	7
8.3 Kvalitetssikring	7
9. Endring av finansreglement	8

1. Finansreglementets virkeområde

1.1 Hensikten med reglementet

Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for kommunens finans- og gjeldsforvaltning som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko. Blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall jf *kommunelovens § 14-1 tredje ledd* Jfr. *§ 14-13 første ledd*.

Finansreglementet skal minst angi:

- hva som er formålet med forvaltningen
- hvilke midler som skal forvaltes med lav risiko og høy risiko
- hvilke midler som skal forvaltes med lang tidshorisont
- hvilke avkastningsmål, rammer og beregninger som gjelder for forvaltning av gjeld
- hvordan avvik fra finansreglementet skal håndteres

1.2 Hvem reglementet gjelder for

Reglementet gjelder for Overhalla kommune.

2. Hjemmel og gyldighet

2.1 Hjemmel

Dette reglementet er utarbeidet på bakgrunn av:

- *Lov om kommuner og fylkeskommuner av 22. juni 2018*
- *Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner av 18. november 2019.*

2.2 Gyldighet

Reglementet trer i kraft fra og med virkning fra 01.01.2020 og erstatter alle tidligere regler og instruksjoner som kommunestyret eller annet politisk organ har vedtatt for Overhalla kommunes finansforvaltning.

Reglementet skal endres om det er nødvendig for å unngå vesentlig finansiell risiko og overholde betalingsforpliktelser jfr. *Kommuneloven § 14-13 andre ledd*.

3. Forvaltning og forvaltningstyper

I samsvar med bestemmelsene i *Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner* skal reglementet omfatte forvaltningen av alle kommunens finansielle aktiva (plasseringer) og passiva (rentebærende gjeld).

Gjennom finansreglementet er det vedtatt målsettinger, strategier og rammer for:

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.
- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler.

Langsiktige finansielle aktiva defineres som midler, i kommunens besittelse, som ikke er vedtatt, eller tenkt vedtatt, disponert til bestemte formål i et tidsperspektiv på 3 år eller mer.

For tiden har kommunen ingen midler som kan defineres som langsiktige. Reglementet omhandler derfor ikke plassering og forvaltning av denne type aktivitet.

4. Formålet med kommunens finans- og gjeldsforvaltning

Formål er å hindre at kommunen tar *vesentlig finansiell risiko* i sin finans- og gjeldsforvaltning, herunder bestemmelser for å begrense refinansieringsrisiko ved opptak av lån. Det skal sikres en *rimelig avkastning, stabile og lave finansieringskostnader* uten at det innebærer vesentlig risiko. Likviditeten skal i tillegg være tilstrekkelig til å dekke kommunens løpende betalingsforpliktelser.

Dette søkes oppnådd gjennom følgende delmål:

- kommunen skal til enhver tid ha likviditet (inkludert trekkrettigheter) til å dekke løpende forpliktelser.
- lånte midler skal over tid gi lavest mulig total kostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behov for forutsigbarhet i lånekostnader.

5. Generelle rammer og begrensninger

- kommunestyret skal selv gjennom fastsettelse av dette finansreglementet, ta stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansiell risiko, jfr. kommunelovens §14-13.
- reglementet skal baseres på kommunens egen kunnskap om finansielle markeder og instrumenter.
- kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finansforvaltningen, herunder hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva. Det påligger rådmannen en selvstendig plikt til å utrede og legge frem saker for kommunestyret som anses som prinsipielle.
- rådmannen skal fortløpende vurdere egnetheten av reglementets forskjellige rammer og begrensninger, og om disse på en klar og tydelig måte sikrer at kapitalforvaltningen utøves forsvarlig i forhold til de risikoer kommunen er eksponert for.
- det tilligger rådmannen å inngå avtaler i overensstemmelse med dette reglementet.
- det tilligger rådmannen med hjemmel i dette finansreglementet, å utarbeide nødvendige fullmakter/instruksjoner/rutiner for de enkelte forvaltningsformer som er i overensstemmelse med kommunens overordnede økonomibestemmelser.
- finansielle instrumenter og/eller produkter som ikke er eksplisitt tillatt brukt gjennom dette reglementet, kan ikke benyttes i kommunens finansforvaltning.

Konkrete rammer for forvaltning av henholdsvis kommunens midler til driftsformål (inkl. ledig likviditet), gjeldsporteføljen og langsiktige finansielle aktiva omtales i fortsettelsen hver for seg.

6. Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

Kommunens midler til driftsformål skal plasseres som bankinnskudd. Ledig likviditet skal plasseres som bankinnskudd og eller i pengemarkedsfond. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK).

Kommunens midler til driftsformål (driftslikviditet) er løpende utbetalinger, fratrukket estimerte innbetalinger, de nærmeste 3 måneder.

Kommunen inngår rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Høy avkastning og tilfredsstillende kredittrating vektlegges ved valg av leverandør. Dette skal sikre tilfredsstillende avkastning og lav risiko for tap. Det kan gjøres avtale om trekkrettighet.

6.1. Innskudd i bank

For bankinnskudd gjelder følgende begrensninger:

- tidsbinding kan ikke avtales for en periode på mer enn 12 måneder
- et enkelt innskudd med tidsbinding kan ikke utgjøre mer enn NOK 30 millioner kroner.

6.2. Andeler i pengemarkedsfond

For plassering i pengemarkedsfond gjelder følgende:

- overskuddslikviditet kan plasseres i pengemarkedsfond med en maksimal bindingstid på 12 måneder.

6.3. Rapportering

Rådmannen skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret om forvaltningen av finansielle midler og gjeld. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge fram en rapport som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapporten skal:

- vise hvordan de finansielle midler er sammensatt og markedsverdien av dem, både samlet og for hver gruppe av midler.
- opplyse om aktuelle markedsrenter og egne rentevilkår, samt oppnådd avkastning.
- opplyse om forhold kommunestyret har stilt krav om at det skal opplyses om.

7. Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

7.1. Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret fatter selv vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret. Vedtaket skal minimum angi lånebeløp. Innenfor den årlige lånerammen og kommunelovens bestemmelser for låneopptak § 14-14 til § 14-18 om låneopptak gis rådmannen myndighet til å:

- inngå låneavtaler (og godkjenning av lånevilkårene)
- inngå rentebinding (fastrenteavtaler med ulik bindingstid)
- fastsette avdragstid (eventuelt avdragsfritak)
- refinansiering av eksisterende lån, og inngå ny nedbetalingstid

7.2. Valg av låneinstrumenter

Det kan kun tas opp lån i norske kroner (NOK). Lån kan tas opp som direkte i offentlige og private finansinstitusjoner, samt livselskaper. Lån kan tas opp enkeltvis eller som samlelån. Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing jf pkt 7.1.

7.3. Tidspunkt for låneopptak

Låneopptakene skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold.

7.4. Konkurrerende tilbud

Låneopptak skal gjennomføres i henhold til lov om offentlig anskaffelser og tilhøre forskrifter.

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets mest fordelaktige betingelse uten at en påtar seg noen form for risiko. Prinsippet kan fravikes ved låneopptak i statsbank (f.eks startlån i Husbanken).

7.5. Valg av rentebindingsperiode

Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader. For å redusere renterisikoen skal minst 40 % av kommunens innlån være til fast rente. Den delen av porteføljen som har bundet rente bør ikke komme til forfall samtidig, og søkes spred over flere år.

7.6. Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende:

- låneporteføljen skal bestå av færrest mulig lån, dog slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall begrenses.
- et enkeltlån kan ikke utgjøre mer enn 25 % av kommunens samlede gjeldsportefølje
- under ellers like forhold vil det være formålstjenlig at kommunen fordeler låneopptakene på flere långivere.

7.7. Rapportering

Rådmannen skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret om forvaltningen av finansielle midler og gjeld. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge fram en rapport som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapporten skal:

- vise hvordan de finansielle forpliktelsene er sammensatt og verdien av dem, både samlet og for hver gruppe av forpliktelser
- opplyse om de finansielle forpliktelsenes løpetid, og om verdien av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder
- opplyse om endring i risikoeksponering, gjenværende rentebinding og rentebetingelser i forhold til kommunens økonomiske situasjon og situasjonen i lånemarkedet
- opplyse om opptak og refinansiering lån (inkl. avtaler om finansiell leasing) i forrige tertial.
- beskrive og vurdere avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet.
- opplyse om forhold som kommunestyret har stilt krav om at det skal opplyses om.

8. Konstatering av avvik og vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko

8.1 Konstatering av avvik

Ved konstatering av avvik mellom faktisk finansforvaltning og finansreglementets rammer, skal slikt avvik umiddelbart lukkes. Avviket slik det har fremstått, og eventuelt økonomisk konsekvens av avviket dersom dette er større enn 1,0 millioner kroner (NOK), skal uten ugrunnet opphold rapporteres til kommunestyret sammen med forslag til rutineendringer som vil redusere sannsynligheten for slikt avvik i fremtiden.

Dersom den konstaterte økonomiske konsekvens av avviket er mindre enn 1,0 millioner kroner (NOK), kan slik rapportering utestå til neste ordinære finansrapportering til kommunestyret.

8.2 Risikovurderinger

Det skal til hver rapportering til kommunestyret gjøres følgende atskilte risikovurderinger:

- Renterisikoen for plasseringer av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål og gjeldsporteføljen sett i sammenheng
 - En ”netto” gjeldsbetraktning som viser kommunens regnskapsmessige renterisiko angitt i NOK ved en 1 %-andel generell endring i rentekurven.

Med renterisiko menes risikoen for endringer i verdien av eiendeler, gjeld, egenkapital som følge av renteendringer.

- Refinansierings og likviditetsrisiko er risikoen for at kommunen ikke klarer å refinansiere lån som forfaller. Risikoen håndteres på daglig basis. Refinansiering av låneforfall skal planlegges.

8.3 Kvalitetssikring

Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner § 7 stiller krav om kvalitetssikring av finansreglement og rutineene for finans- og gjeldsforvaltningen. En uavhengig instans med tilstrekkelig kunnskap om finans- og gjeldsforvaltning skal vurdere om reglementet legger opp til en forvaltning som er i samsvar med kommuneloven § 14-1 tredje ledd og som oppfyller kravene § 14-13 første ledd første punktum og forskriften § 6.

Rådmannen skal sørge for at rutiner er etablert og etterleves slik at finansforvaltningen utøves i tråd med finansreglementet, lover og forskrift. Og at finansforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll. Det skal etableres rutiner for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet. Uavhengig instans med kunnskap om finansforvaltning skal vurdere rutineene.

Rådmannen pålegges ansvar for at slike eksterne vurderinger innhentes.

9. Endring av finansreglement

Alle endringer av finansreglementet skal vedtas av kommunestyret. Endringen kvalitetssikres jf. Pkt 8.3.

Unntak fra dette er rene redaksjonelle endringer som ikke har noe betydning for innholdet i reglementet.

